

# **ПОЛІТИКА З ЕТИКИ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ**

## **1. Вступні положення та мета політики**

1.1. Політика з етики та академічної доброчесності (далі - Політика) розроблена як фундаментальний інструмент регулювання поведінки всіх учасників проєкту ERASMUS+ Jean Monnet Module «European Regulation of the Cryptocurrency Market: Implementation in Ukraine» (далі - ERCM). Цей документ базується на вимогах статті 14 Грантової угоди GAP-101126839, яка встановлює обов'язок бенефіціарів дотримуватися найвищих етичних стандартів та базових цінностей Європейського Союзу.

1.2. Головною метою цієї Політики є формування прозорого, справедливого та вільного від будь-яких форм дискримінації чи недоброчесності академічного середовища. Дія цієї Політики поширюється на робочу групу проєкту, викладачів, запрошених європейських експертів, слухачів сертифікатної програми, учасників міжнародних конференцій, а також представників державних органів і бізнесу, залучених до відкритого діалогу.

1.3. Ця Політика є невід'ємним елементом системи забезпечення якості проєкту ERCM та підлягає обов'язковому ознайомленню усіма учасниками до початку їхньої роботи або навчання в межах проєкту.

## **2. Етичні принципи**

2.1. Відповідно до статті 14.2 Грантової угоди, діяльність у межах проєкту здійснюється на засадах поваги до людської гідності, свободи, демократії, рівності, верховенства права та прав людини. Зазначені цінності становлять фундамент етичної поведінки всіх учасників проєкту та є обов'язковими до дотримання на всіх етапах його реалізації.

2.2. Академічна свобода визнається ключовою передумовою здійснення наукової та освітньої діяльності у сфері регулювання криптовалют. Учасники проєкту мають право на вільне формулювання наукових гіпотез, здійснення критичного аналізу чинного та перспективного законодавства, зокрема Закону України «Про віртуальні активи» та інших релевантних нормативно-правових актів, а також участь у відкритих наукових дискусіях без будь-якого втручання, цензури чи адміністративного тиску. Водночас реалізація академічної свободи невід'ємно пов'язана з обов'язком забезпечення наукової доброчесності, що передбачає достовірність, обґрунтованість і перевірюваність результатів досліджень, а також недопущення поширення маніпулятивної інформації чи дезінформації.

2.3. Принципи колегіальності та поваги до людської гідності визначають характер взаємодії між учасниками проєкту. Взаємовідносини повинні будуватися на засадах партнерства, взаємної поваги та чесної наукової конкуренції. Будь-які форми дискримінації або нетерпимості за ознаками віку, статі, етнічного походження, світогляду, соціального статусу чи іншими ознаками, а також прояви приниження честі та гідності особи під час проведення навчальних заходів, наукових дискусій чи публічних комунікацій, є неприпустимими.

2.4. Учасники проєкту зобов'язані враховувати суспільні наслідки результатів своїх досліджень, зокрема у частині забезпечення належного рівня захисту прав споживачів фінансових послуг та запобігання використанню криптоактивів у протиправній діяльності.

## **3. Стандарти академічної доброчесності**

3.1. Академічна доброчесність становить основу освітньої та аналітичної діяльності в рамках проєкту ERCM. Усі створені матеріали, включаючи навчальні програми, презентації, посібники, а також аналітичні звіти та тези доповідей учасників конференцій, підлягають ретельному контролю на предмет оригінальності та дотримання авторських прав.

3.2. Члени робочої групи проєкту, які виконують функції дослідників та тренерів, зобов'язані спиратися виключно на верифіковані джерела інформації, зокрема, але не виключно, офіційні директиви ЄС (такі як MiCA), стандарти Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) та актуальну судову практику. Викладачі зобов'язані забезпечувати об'єктивне, прозоре та неупереджене оцінювання слухачів сертифікатної програми на підставі заздалегідь визначених критеріїв. При розробці матеріалів дослідники зобов'язані дотримуватися норм законодавства про авторське право, належним чином оформлюючи цитування будь-яких запозичених концепцій, графіків чи статистичних даних.

3.3. Для слухачів програми та учасників конференцій встановлюється принцип нульової толерантності до академічного шахрайства. Це означає категоричну заборону на привласнення чужого авторства (плагіат), фабрикацію емпіричних даних, фальсифікацію результатів досліджень, а також недоброчесне списування під час проходження підсумкових тестувань.

3.4. Використання систем генеративного штучного інтелекту для підготовки есе чи доповідей допускається виключно як допоміжний (інструментальний) засіб (зокрема для збору масивів даних або структурування матеріалу) за умови обов'язкового декларування факту використання таких технологій.

3.5. Для забезпечення дотримання цих стандартів Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого застосовує спеціалізовані програмні комплекси для виявлення текстових збігів. Встановлюється базовий поріг оригінальності для публікації матеріалів у збірниках проєкту на рівні не менше 85% унікального тексту, якщо інше не обґрунтовано специфікою матеріалу. Тексти, що не відповідають цим критеріям, відхиляються без права на повторне подання в рамках поточного заходу.

#### **4. Управління конфліктом інтересів**

4.1. Згідно зі статтею 12 Грантової угоди, усі бенефіціари та залучені особи зобов'язані вживати всіх необхідних заходів для запобігання виникненню ситуацій, за яких неупереджене та об'єктивне виконання проєкту може бути скомпрометоване через сімейні, емоційні, політичні, національні або економічні інтереси.

4.2. Члени робочої групи проєкту, експерти та запрошені лектори не мають права використовувати свою участь у проєкті, що фінансується Європейським Союзом, для лобіювання вузькокорпоративних інтересів окремих криптобірж, фінансових установ чи політичних партій. Особистий бізнес або інші приватні інтереси не повинні впливати на належне виконання обов'язків у межах проєкту.

4.3. У разі виникнення потенційного або реального конфлікту інтересів, така особа зобов'язана негайно, у письмовій формі, повідомити про це координатора проєкту. Координатор, у свою чергу, вживає заходів для врегулювання конфлікту, а за необхідності – інформує грантодавця для узгодження подальших дій. Неповідомлення про конфлікт інтересів розцінюється як грубе порушення професійної етики та може призвести до припинення участі у проєкті.

#### **5. Інклюзивність, розмаїття та екологічна свідомість**

5.1. У межах проєкту ERCM забезпечується створення середовища, яке гарантує рівні можливості для всіх представників цільових аудиторій.

5.2. При формуванні списків учасників літніх шкіл, сертифікатних програм та наукових конференцій робоча група застосовує політику рівних можливостей, забезпечуючи гендерний баланс та запобігаючи будь-яким формам дискримінації. Особлива увага приділяється інтеграції у проєктні активності вразливих категорій населення, зокрема внутрішньо переміщених осіб, молоді з територій, що постраждали від бойових дій, та осіб з особливими

освітніми потребами. Освітні заходи плануються з урахуванням вимог безбар'єрності, включаючи адаптацію цифрових платформ і забезпечення гнучких графіків навчання.

5.3. Відповідно до пріоритету «Environment and fight against climate change» (Green Erasmus), проєкт впроваджує відповідальне ставлення до використання природних ресурсів. Члени університетської спільноти зобов'язані мінімізувати негативний вплив на довкілля шляхом переходу на безпаперовий документообіг, використання цифрових навчальних матеріалів замість друкованих аналогів, а також пріоритетизації онлайн-комунікацій для зменшення транспортного вуглецевого сліду.

## **6. Механізми реагування на етичні порушення**

6.1. У разі виявлення ознак порушення принципів академічної доброчесності, конфлікту інтересів або дискримінаційної поведінки будь-який учасник проєкту має право ініціювати розгляд справи, звернувшись до координатора проєкту або до Комісії з академічної доброчесності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

6.2. Процедура розгляду скарг ґрунтується на принципах об'єктивності, конфіденційності та презумпції невинуватості. Особі, щодо якої здійснюється розгляд, гарантується право на надання пояснень і захист своєї позиції.

6.3. Залежно від характеру та тяжкості підтвердженого порушення можуть застосовуватися такі заходи:

- Усне або письмове попередження з вимогою усунути порушення.
- Анулювання результатів оцінювання з можливістю повторного виконання завдання.
- Відхилення публікації тез або наукової статті без права доопрацювання в межах поточного заходу.
- Припинення участі слухача у сертифікатній програмі.
- У разі серйозних порушень з боку членів робочої групи або експертів - усунення від виконання обов'язків за проєктом, ініціювання дисциплінарного провадження на рівні Університету та, відповідно до статті 28 Грантової угоди, інформування грантодавця, що може мати наслідком застосування фінансових санкцій або зменшення суми гранту.